

SLUTTRAPPORT TIL NORDLAND FYLKESKOMMUNE FOR PROSJEKTMIDLER TIL

PROGRAMUTVIKLING OG KLIMAKOMMUNIKASJON

LOFOTEN DE GRØNNE ØYENE

Nordland
FYLKESKOMMUNE

DE
GRØNNE
ØYENE LOFOTEN
2030

Ambisjoner i Veikartet	3
Bakgrunn og mål	5
Gjennomføring av prosjektet	6
Organisering av programarbeidet	6
Programstyret	6
Sekretariatet	7
Klimakommunikasjon	8
Pådrivere i Lofoten	8
Klimakommunikasjon med ungdom	10
Populærverson av Veikartet	12
Utvikling av arenaer og aktiviteter for regional samhandling	13
Lofotkonferansen	13
Arendalsuka	15
Ideklekkeriet	16
Høstvekka	17
Dialogmøter, verksteder og utviklings- og medvirkningsprosesser	18
Programutvikling og tverrfaglig arbeid	20
Lavutslipps transport	21
“Veien til bærekraftig mobilitet og attraktive transporttjenester i Lofoten”	21
“Klimanøytral regional luftfart”	23
“Fremtidsretta mobilitet i Lofoten”	23
Elektriske renovasjonsbiler	24
“Safe Travel Norway”	24
Bærekraftig reisemålsutvikling	25
Historiefortelling om areal- og naturforvaltning i kystsone	25
Lavutslipp kystfiske, havbruk og landbruk	27
Hurtigladeanlegg for fiskeri	28
Klimavennlig sjømat	28
Koordinert innsats for grønn omstilling	28

Kunnskapsgrunnlag om politikk og virkemidler for grønn omstilling.....	29
Resultater og måloppnåelse	30
Vurdering opp mot tilsagn.....	30
Bidrag til bærekraftsmålene.....	30
Takk for muligheten.....	30

Denne sluttrapport gjelder for prosjektperioden 2023–2025 og består av midtveisrapport fra 2023 (vedlagt), spesifisert prosjektrekningskap og av prosjektrapport som følger for perioden 2024 – primo 2026.

LOFOTEN DE GRØNNE ØYENE - EN NASJONAL PILOT PÅ REGIONAL GRØNN OMSTILLING

Programutvikling og klimakommunikasjon i Lofoten De grønne øyene (DGØ) finansiert av Nordland fylkeskommune

Lofoten – De grønne øyene (DGØ) 2030 er et helhetlig utviklingsprogram for regional grønn omstilling i Lofoten. Lofoten DGØ er en tiårig vekststrategi med mål om å effektivt og raskt utvikle Lofoten til et lavutslippssamfunn ved hjelp av samfunnsmessig medvirkning, nasjonale og regionale støtteordninger, og ved hjelp av innovasjon i næringslivet og forskning- og utviklingsprosjekter. Visjonen er at framtidens Lofoten drives på fornybar energi, det er et attraktivt sted å bo, med et bærekraftig og livskraftig næringsliv. Lofoten DGØ vil bidra til at Lofoten når FNs klimamål, og slik være et verktøy for at Norge oppnår sine internasjonale forpliktelser. Lofoten DGØ er en nasjonal pilot i helhetlig regional grønn omstilling, på tvers av kommuner og sektorer, gjennom realisering av potensialet som ligger i samhandling.

Vekststrategien ble først vedtatt i Lofotrådet 10.12.2020 og videre forankret i næringsliv og befolkningen gjennom arbeidet med Veikartet for Lofoten De grønne øyene 2030 som ble endelig vedtatt i Lofotrådet desember 2021 og deretter i alle seks kommunestyrene i Lofoten i løpet av januar og februar 2022.

Ambisjoner i Veikartet

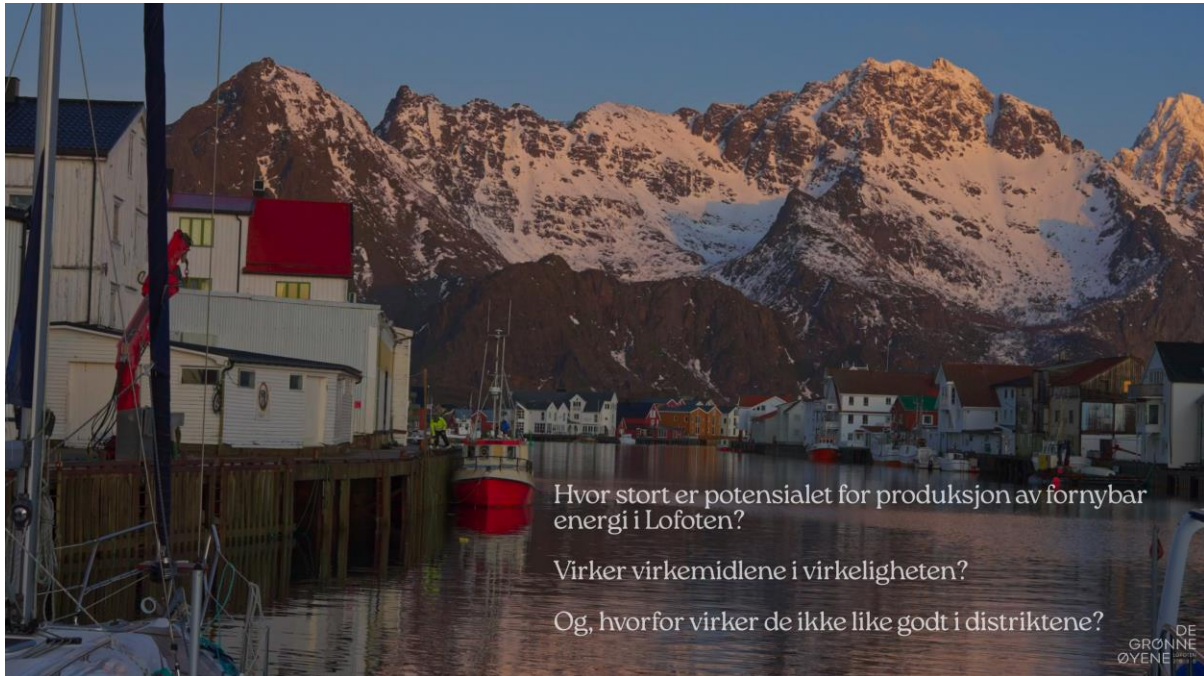
Lofoten skal bli et lavutslippssamfunn innen 2040, altså ti år tidligere enn det nasjonale målet. Denne ambisiøse målsetningen kan kun oppnås gjennom samarbeid. Det viktigste verktøyet i omstillingsarbeidet er samhandling - mellom kommunene, mellom offentlig og privat sektor, med regionale og nasjonale myndigheter og med Lofotens innbyggere. Lofoten – De grønne øyene (DGØ) 2030 drives frem i offentlig-privat partnerskap mellom Lofotrådet, Lofotkraft og Destination Lofoten (partnerne). Programstyret består av to representanter fra hver av partnerne og møtes fire til fem ganger årlig. Det daglige utviklingsarbeidet utføres i sekretariatet som består av totalt fem personer som utgår fra partnerne.

Veikartet for Lofoten – De grønne øyene (Veikartet) organiserer seks programområder for vekst, omstilling og utvikling som følger; Miljøkrav i offentlig budsjettering og anskaffelser, Nullutslipps transportsoner, Fornybar/lavutslipp reisemål, Lavutslipp kystfiske, Lavutslipp havbruk og landbruk, og Lavutslipp luftfart/el-fly. Veikartet skal ikke forby, utestenge eller straffe de som ikke ønsker å gå foran i grønn omstilling. Veikartet skal derimot åpne for, og støtte opp under, innovasjon og nye muligheter slik at kommuner, virksomheter, lokalbefolkning og tilreisende kan gå foran og vise vei for bærekraftig utvikling og verdiskaping i Lofoten. Veikartet skal vise vei for et samhandlende Lofoten som er mangfoldig, kontrastfylt og samtidig trygt. Veikartet skal lede til de beste løsningene for ei livskraftig framtid, og fremme vekst gjennom bærekraftig bruk og forvaltning av Lofotens fortrinn (jf. Veikartet).

Lofoten – De grønne øyene 2030 svarer ut regionale, nasjonale og internasjonale klimamål og sørger for en bærekraftig vekst i Lofotkommunene. Et overordnet mål er å realisere Lofoten som en konkurransekraftig og attraktiv lavutslippsregion innen 2040. De overordnede målene handler samlet om å styrke Lofoten som en aktiv plattform for grønn omstilling, ungdomsmedvirkning, kompetansebygging, og for utvikling av en

kunnskapsbasert forståelse av naturmangfold, sirkulærøkonomi og klima. Lofoten DGØ skal nå målene ved å gå foran og vise vei med samhandling viktigste metode og verktøy.

Bakgrunn og mål

Prosjektet «Programutvikling og klimakommunikasjon» er gjennomført som en del av utviklingen av Lofoten De grønne øyene 2030, som er et helhetlig program for regional grønn omstilling i Lofoten. Programmet bygger på en langsiktig vekststrategi og et veikart med mål om å utvikle regionen til et lavutslippssamfunn gjennom bred samhandling mellom kommuner, næringsliv og befolkning.

Nordland fylkeskommune innvilget i 2022 støtte på inntil 3,6 millioner kroner fordelt over tre år til videreutvikling av programmet. Formålet med tilskuddet har vært å styrke kapasitet, kompetanse og gjennomføringsevne i arbeidet med programutvikling og klimakommunikasjon.

Prosjektets overordnede mål har vært å bidra til å realisere Lofoten som en konkurransedyktig og attraktiv lavutslippsregion, samt å styrke arbeidet med regional grønn omstilling gjennom systematisk samarbeid på tvers av sektorer.

Gjennomføring av prosjektet

Prosjektet er gjennomført i perioden 2023–2025 som en integrert del av det ordinære programarbeidet i Lofoten De grønne øyene. Arbeidet har vært organisert gjennom et privat-offentlig partnerskap mellom Lofotrådet, Lofotkraft og Destination Lofoten, med sekretariatet i Lofotrådet som operativ enhet.

En sentral del av gjennomføringen har vært å styrke sekretariatets kapasitet og kompetanse, særlig innen programutvikling og kommunikasjon. Dette har blant annet blitt gjort gjennom etablering av prosjektstillinger og videreutvikling av eksisterende roller, som har bidratt til økt kontinuitet og gjennomføringsevne i programmet.

Arbeidet har vært forankret i veikartet for Lofoten De grønne øyene, som organiserer innsatsen i seks programområder og legger til grunn samhandling og medvirkning som hovedmetode.

Organisering av programarbeidet

Programstyret

For Lofotrådet

- Leder i programstyret, ordfører Elisabeth Mikalsen (Røst) frem til oktober 2025 og deretter representant i programstyret
- Leder i programstyret, ordfører Einar B. Benjaminsen (Flakstad) fra oktober 2025

- Representant i programstyret, lofotrådsleder og ordfører i Vågan, Vidar Thom Benjaminsen (Vågan) frem til oktober 2025

For Lofotkraft

- Nestleder i programstyret, konsernsjef i Lofotkraft, Arnt Winther
- Representant i programstyret, daglig leder i Elmea, Pål Martinussen frem til desember 2025
- Representant i programstyret, kommunikasjonssjef i Lofotkraft, Tove Welle Haugland fra desember 2025

For Destination Lofoten

- Representant i programstyret, daglig leder i Lofoten Consulting og styreleder i Destination Lofoten, Remi Solberg
- Representant i programstyret, kundeansvarlig i XXLofoten og styremedlem i Destination Lofoten, Mariell Hagen

Vararepresentanter

- For Lofotrådet: Susan Berg Kristiansen, ordfører i Værøy kommune
- For Lofotkraft: Siri Sund, kommunikasjons- og kundesjef i Lofotkraft
- For Destination Lofoten: Kristian Nashoug, markedssjef for The Arctic Triple og Jonas Walsøe

Sekretariatet

Den daglige driften av Lofoten De grønne øyene gjennomføres i sekretariatet som møtes ukentlig og etter behov. Sekretariatet besto i 2024 av følgende personer og stillinger:

- Laura Johanne Olsen, programleder for Lofoten De grønne øyene i Lofotrådet
- Gaute Håkon Wahl, daglig leder i Lofotrådet
- Ingrid Slungaard Myklebust, seniorrådgiver for regionalt miljø- og klimaarbeid i Lofotrådet
- Kristian Louis Jensen, kommunikasjons- og programrådgiver i Lofotrådet
- Randi Lervik, prosjektleder for Lofotkraft Muligheter AS
- Line Renate Samuelsen, reiselivssjef i Destination Lofoten
- Turid Aksberg, ungdomskoordinator i Lofotrådet (stiller ved behov jf. sakslista)–
- Maren Lundhaug, prosjektleder for grønne anskaffelser i Lofotrådet (stiller ved behov jf. sakslista)
- Tora Paulsen, prosjektleder for regionalt areal- og naturregnskap (stiller ved behov jf. sakslista)

Klimakommunikasjon

Klimakommunikasjon har vært et hovedsatsingsområde i prosjektperioden. Det har blitt arbeidet systematisk med å utvikle og implementere en tydelig kommunikasjonsstrategi, med mål om å mobilisere innbyggere, og særlig ungdom, næringsliv og offentlige aktører til deltakelse i det grønne skiftet.

Pådrivere i Lofoten

Gjennom hele prosjektperioden er det produsert et omfattende omfang av innhold til digitale flater, inkludert sosiale medier, film og nettsider. Dette har bidratt til økt synlighet og en mer konsistent og gjenkjennbar profil for programmet. I tillegg har det blitt lagt vekt på å formidle konkrete tiltak og prosjekter på en måte som bygger forståelse, engasjement og tillit i lokalbefolkningen.

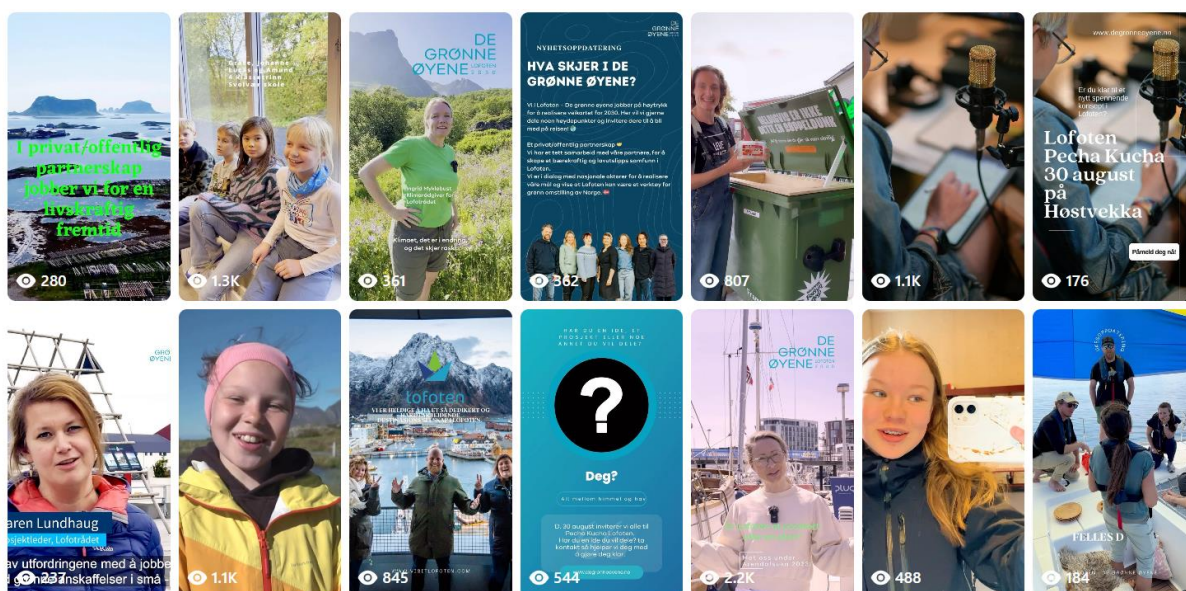
Et godt eksempel på klimakommunikasjon for å skape folkelig engasjement og innbyggerinvolvering i grønn omstilling, er denne serien av korte og estetisk vakre filmer som viser frem enkeltaktører i Lofoten med omstillingsvilje og –glede. Alle filmene er produserte med midler fra Nordland Fylkeskommune og denne listen under er bare et utvalg.

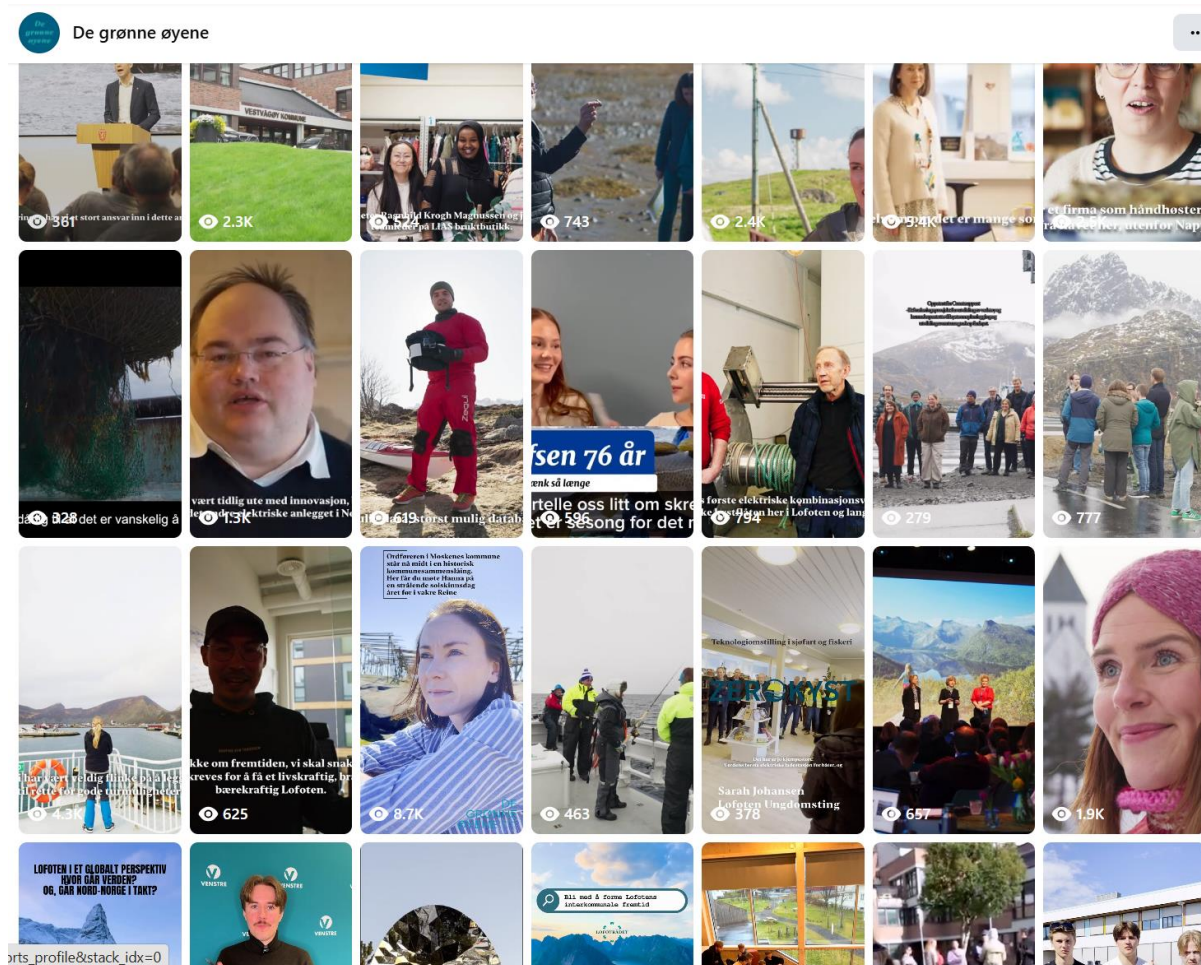
[Gleden ved el-sykkel i Lofoten - Pådriver og tørrfiskvraker –](#)

[Korsn blir lavutslippssamfunnet egentlig? – Vi hyller LIAS og hylleutleie](#)

[En nyskapende fiskebåt på Lofothavet - Verdens første elektriske kombinasjonsvinsj](#)

Kommunikasjonsarbeidet har også hatt en viktig funksjon i å synliggjøre Lofoten som en nasjonal pilot for regional grønn omstilling, og har bidratt til økt oppmerksomhet både regionalt og nasjonalt.

Klimakommunikasjon med ungdom

Lofoten De grønne øyene har hele tiden hatt et særskilt fokus på formidling og kommunikasjon av klima, miljø, bærekraft og energi sammen med ungdomsgrupper av elever og unge meningsbærere. Denne satsingen har vært en prosess og metode under utvikling og har ledet til undervisning i form av et ungdomsforskeroppdrag. Metoden er basert i pedagogisk utvikling sammen med UiT Norges Arktiske universitet, Nordavind utvikling AS, og Senja kommune i regi av forskningsprosjektet Drivkraft, men videreutviklet som et undervisningsopplegg for elever ved vgs. og ungdomstrinnet innenfor programmet Lofoten De grønne øyene.

Ungdomsforskeroppdraget handlet i 2025 om å formidle og skape forståelse for klimarisiko og -sårbarhet i Lofoten. Opplegget hadde som mål å forstå klimasårbarhet i en lokal kontekst og samtidig ta i bruk lokalkunnskap gjennom konkrete eksempler, hendelser, håp og bekymringer lokalt i Lofoten.

Undervisningsopplegget studerte ulike begreper om klimarisiko og -sårbarhet. Elevene fikk da lære om, og skille mellom, fysisk risiko, overgangsrisiko, ansvarsrisiko,

gjennomføringsrisiko og grenseoverskridende klimarisiko. Elevene fikk også lære forskjeller mellom sannsynlighet og konsekvenser forbundet med klimasårbarhet, og utvikle evne til å planlegge og tilpasse seg et framtidig endret klima i Lofoten.

Elevene fikk opplæring i det digitale kartverktøyet, ArcGis, og skulle avslutningsvis levere en kartfortelling som formidler Lofotens klimasårbarhet i en lokal kontekst. Kartfortellingen ble presentert for lærere, næringsliv og politikere. I tillegg ble elevene oppfordret til å holde en appell i aktuelt kommunestyre. Gjennom hele opplegget skulle elevene også lage en bildefortelling med voiceover, hvor de oppsummerte erfaringer, kunnskap og læringsutbytte i mer detalj.

Prosjektet ble gjennomført i elevgrupper på fire til fem elever. Hver gruppe fordelte følgende ansvarsoppgaver innad; tekstansvarlig, research-/forskningsansvarlig, fotoansvarlig og kartansvarlig.

Prosjektet var delt inn i forberedelser, gjennomføring og etterarbeid, og hver enkelt skole kunne selv planlegge tiden som de ønsker å legge inn i prosjektet. Lofoten DGØ vurderte det slik at det minst bør settes av en hel skoleuke til arbeidet, og gjerne mer og fordelt ut i tid. I gjennomføringsfase var det nødvendig å samkjøre forskeroppgaget med øvrige skoler og kommuner, slik at tilreisende innledere og gjesteforelesere fikk et effektivt møte med alle elevene.

Ungdomsforskeroppdraget om klimasårbarhet vil bli videreført gjennom 2026 og planlegges om mulig gjennomført årlig.

Til ungdomsforskeroppdraget gjennomførte Lofoten De grønne øyene et *kræsjkurs* i klimakommunikasjon for ungdom. I kurset ble det lagt vekt på tydelig og enkelt språk, og bruk av bilder og film som virkningsfulle formidlingsverktøy. Dette innholdet ble videreført under Lofoten Ungdomsting sin samling av alle kommunale ungdomsråd på Værøy, 5.april 2025, og resulterte i et innspill til “Ungdommens Lofoten” som et kapittel i oppdatering av Veikartet for Lofoten De grønne øyene.

I dette kapittelet sier Lofoten Ungdomsting at:

Vi ønsker større satsing på bærekraft og sirkulær økonomi. Bedrifter og næringsliv må prioritere bærekraftige løsninger, og det må bli billigere og enklere å velge miljøvennlig. En viktig del av dette er bedre kollektivtransport og økt elektrifisering. Dette vil gjøre det enklere for ungdom å bevege seg mellom kommuner, delta på fritidsaktiviteter, møte venner og oppleve større frihet uten bil. Vi mener at cruiseskip bør reduseres eller fjernes helt fra Lofoten, da de forurensrer og belaster våre havner uten å gi tilbake nok til lokalsamfunnet.

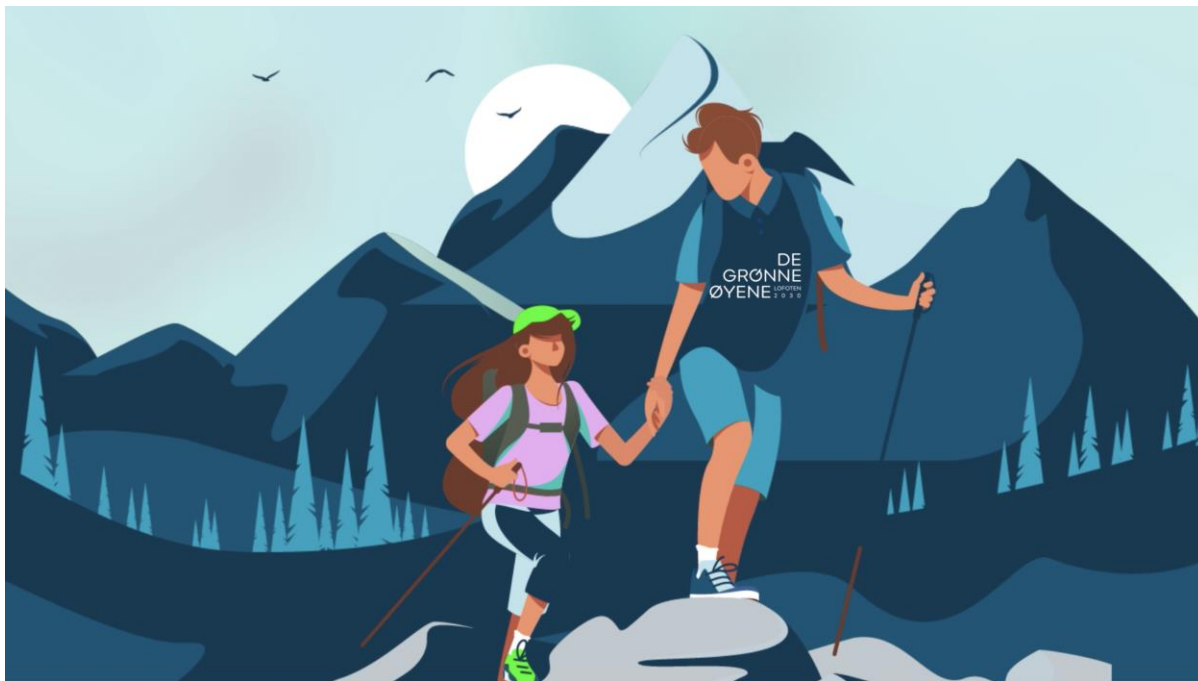
Aktivering av lokal kunnskap om Lofotens klimasårbarhet

Populærversjon av Veikartet

Populærversjonen av veikartet er en tilpasset og mer tilgjengelig utgave av «Veikartet for Lofoten – De Grønne Øyene 2030», der innholdet fra det opprinnelige strategidokumentet er omformet til et lettfattelig, visuelt og engasjerende format for allmennheten. Den skal tydelig forklare visjonen, målene og retningen for Lofotens grønne omstilling gjennom et klart språk og bruk av visuelle virkemidler, slik at innbyggerne enklere kan forstå hva omstillingen innebærer og hvorfor den er viktig. Behovet den skulle dekke var å redusere avstanden mellom et komplekst, overordnet styringsdokument og befolkningen, ved å gjøre innholdet mer tilgjengelig, relevant og motiverende, og dermed legge til rette for økt forståelse, engasjement og deltakelse i arbeidet med å utvikle Lofoten som et bærekraftig samfunn.

Populærversjonen av Veikartet ble utformet som en enkel og kort animasjonsfilm og utarbeidet sammen med Alabast. Filmen kan lastes ned herfra: [Lofoten Veikart - Tekstet.mp4](#)

Utvikling av arenaer og aktiviteter for regional samhandling

I prosjektperioden er det etablert og videreutviklet en rekke arenaer for samhandling mellom offentlig sektor, næringsliv og innbyggere. Disse arenaene har vært sentrale for kunnskapsdeling, nettverksbygging og forankring av omstillingsarbeidet.

Samhandlingsarenaene har bidratt i utviklingen av en felles forståelse av utfordringer og muligheter knyttet til grønn omstilling.

Blant de viktigste tiltakene er gjennomføringen av Lofotkonferansen som en årlig møteplass for regionalt samarbeid, samt aktiv deltakelse på nasjonale arenaer som Arendalsuka. I tillegg er det arrangert lokale verksteder, dialogmøter og arrangementer som Høstvevka, hvor ulike målgrupper har blitt involvert i utviklingen av konkrete løsninger. I 2024 ble Lofotkonferansen videreutviklet som en sentral arena, med særlig fokus på fremtidsrettet mobilitet, og samlet aktører fra ulike sektorer til faglige diskusjoner, verksteder og nettverksbygging.

Samlet sett har aktivitetene bidratt til å styrke dialogen mellom aktører i regionen, øke engasjementet for omstillingsarbeidet og videreutvikle Lofoten som en nasjonal pilot for regional grønn omstilling.

Lofotkonferansen

Å utvikle og drifte møteplasser for dialog og samarbeid mellom offentlig sektor, næringsliv og innbyggere, er en sentral del av programarbeidet. Lofotkonferansen er

derfor løftet frem som partnerskapets årlige arena for status og prognoser for grønn vekst og omstilling i Lofoten.

I 2024 var temaet fremtidsrettet mobilitet løftet frem som avgjørende for regionens utvikling. Framtidsretta mobilitet i Lofoten handler om å utvikle attraktive lokalsamfunn, redusere klimagassutslipp og samtidig bidra til verdiskaping. Transporten av folk, fisk og dagligvarer må drives på fornybar energi. For Lofoten, som er en eksportretta og importavhengig region, er fremtidsretta mobilitet utvilsomt et komplisert og krevende arbeid, i hvilket regionen er avhengig av fylkeskommunalt samarbeid. Derfor koplet partnerskapet sammen Lofoten Ungdomsting og Nordland Fylkeskommunes representant på konferansen, daværende fylkesråd for næring, til et privat møte for å melde om ungdommens konkrete behov til fremtidsretta mobilitet.

I 2025 var temaet på Lofotkonferansen “Handlekraft - Når ord blir virkelighet”, og rettet søkelyset mot hvordan Lofoten kan navigere i skjæringspunktet mellom politikk, næringsliv og grønn omstilling i et nytt valgår. Konferansen tok utgangspunkt i regionens historiske styrker innen sjømat og reiseliv, og stilte sentrale spørsmål om hvilke investeringer, virkemidler og partnerskap som krevdes for å utløse videre utvikling. Tematikken spente fra globale klima- og markedsendringer til lokale muligheter for verdiskaping, med særlig fokus på tilgang på kapital, utvikling av fornybar energi og teknologisk omstilling i distriktene.

Gjennom faglige innlegg og debatter ble utfordringer og muligheter knyttet til grønn omstilling i sjømatnæringen, bærekraftig reisemålsutvikling, energiproduksjon og -effektivisering, samt smart mobilitet belyst. Samlet sett satte konferansen rammen for en helhetlig diskusjon om hvordan Lofoten kunne utvikles som både hjemsted og globalt attraktiv region i møte med framtidens krav til bærekraft og konkurransekraft.

Lofotkonferansen ble videreført i 2026 under temaet “Bærekraft og beredskap – To sider av samme sak”, og diskuterte grønn omstilling i økende geopolitisk uro som skaper nye og stadig mer komplekse utfordringer. Konferansen belyste hvordan klimaendringer, ekstremvær, naturpress og sårbare forsyningslinjer påvirker både infrastruktur, samfunnssikkerhet og verdiskaping i Lofoten. Gjennom faglige innlegg og diskusjoner ble det satt søkelys på hvordan regionen kan håndtere økt risiko, samtidig som man utvikler robuste løsninger for framtiden.

Et sentralt tema var hvordan utfordringene ikke bare representerer belastninger, men også kan åpne for innovasjon, ny kunnskap og smartere måter å utvikle samfunnet på. Konferansen løftet frem betydningen av lokal erfaring, samarbeid og samhandling som grunnlag for å bygge motstandsdyktige lokalsamfunn. Samlet sett bidro Lofotkonferansen 2025 til en helhetlig diskusjon om hvordan Lofoten kan styrke både

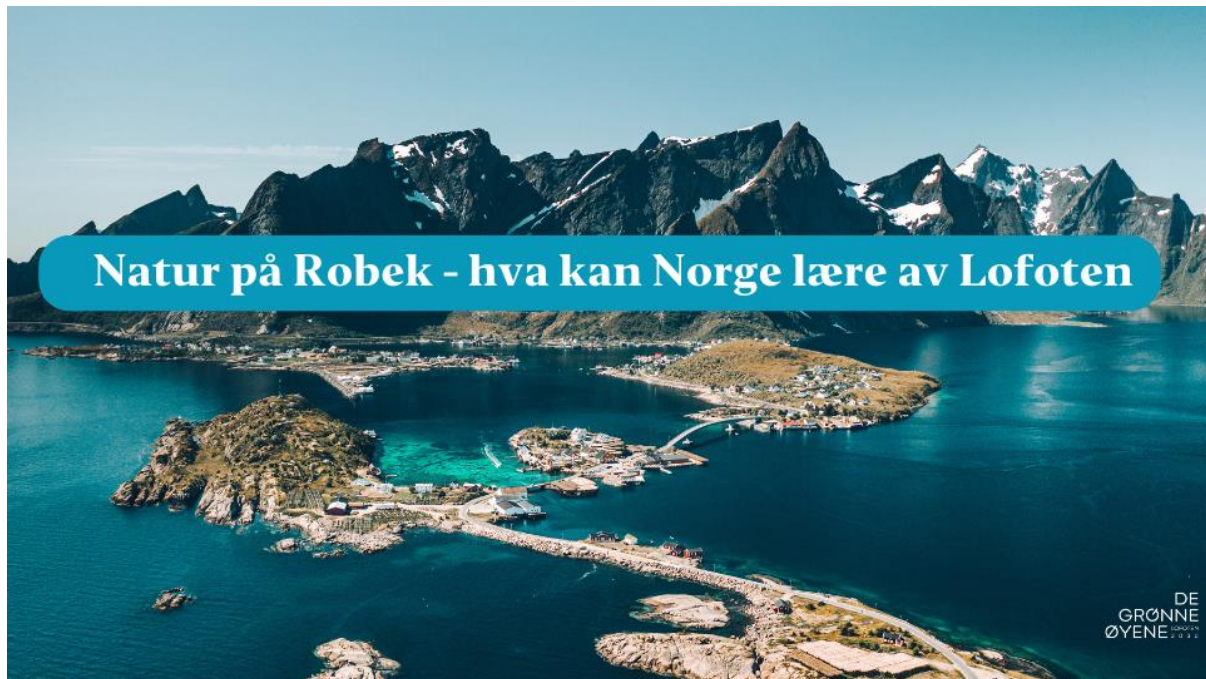
bærekraft og beredskap, og utvikle løsninger som ivaretar naturgrunnlaget, næringslivet og gode liv – både i dag og i framtiden.

Lofotkonferansen samler årlig deltakere fra ulike sektorer til både faglig påfyll og nettverksbygging. Gjennom foredrag, paneldiskusjoner og verksteder blir sentrale problemstillinger knyttet til transport, energi og næringsutvikling belyst, med særlig vekt på Lofotens rolle som eksportrettet region og behovet for bærekraftige mobilitetsløsninger.

Arendalsuka

Programmet deltok også aktivt på Arendalsuka 2024, hvor det ble gjennomført flere arrangementer som synliggjorde Lofoten som en pilotregion for grønn omstilling. Her ble blant annet temaer som besøksbidrag ("[Nasjonalt besøksbidrag - Et bedrag?](#)"), grønn luftfart ("Nord-Norge – En arktisk pilot i grønn luftfart") og naturregnskap ("Natur på Robek") løftet frem i dialog med nasjonale beslutningstakere, forskningsmiljøer og næringsliv. Partnerskapet erfarte at tilstedeværelsen på Arendalsuka bidro til å sette regionale utfordringer og løsninger på den nasjonale dagsorden, og til å styrke dialogen med sentrale myndigheter.

Idelekkeriet

“Idelekkeriet” var et medvirkningsverksted under Høstvekk 2024 for ungdom i Vestvågøy med mål om å bidra til utvikling av Rådhusparken på Leknes. I samarbeid med illustratør, Allan Ohr, ble det fremstilt visuelt formidlingsmateriale som både dokumenterte og levendegjorde samhandlingen mellom ungdom og Vestvågøy kommune. Verkstedet leverte aktiviteter for engasjerende medvirkning med «live» tegning som en integrert del av opplevelsen, der illustrasjoner ble brukt fortløpende for å inspirere deltakerne og synliggjøre idéutviklingen i sanntid. Videre bearbeidet ungdommen i verkstedet også den endelige illustrasjonen til flere visuelt sterke produkter. Disse inkluderte særlig et illustrert prosesskart som viste hele medvirkningsløpet fra befaring og behovskartlegging til idéutvikling, pitching og juryvurdering, samt en myldretegning som samlet bredden av idéer og innspill fra dagen. Verkstedet bidro til å engasjere ungdom i prosessen rundt utvikling av et offentlige uteareal i sentrum, og ga politikere og kommuneadministrasjonen uvurderlige innspill i en reguleringsprosess.

Bli inspirert av ungdomsmedvirkning gjennom [Idelekkeriet “Ungdom skaper byen”](#)

Under Høstvekkja 2024 tilrettela partnerskapet for en åpen og inkluderende arena for dialog og medvirkning gjennom samtale om «En klage og en løsning - Hvordan kan vi sammen løse Lofotens utfordringer?». Her ble innbyggere og næringsliv invitert til å delta aktivt i diskusjoner om Lofotens viktigste utfordringer og muligheter. Gjennom en form for *open mic* fikk deltakerne presentere både utfordringer og løsningsforslag, med mål om å stimulere til engasjement, idéutvikling og felles refleksjon om regionens framtid. Arrangementet bidro til å samle ulike aktører til en felles samtale om tema som stedsutvikling, reiseliv, naturforvaltning og livskvalitet, og la til rette for samskaping av løsninger for et bærekraftig Lofoten.

Dialogmøter, verksteder og utviklings- og medvirkningsprosesser

Medvirkningsprosesser har vært en gjennomgående del av arbeidet i 2024. Det er gjennomført en rekke møter og dialogprosesser for å utvikle løsninger i samarbeid med ulike aktører. Et sentralt eksempel er arbeidet med å etablere en pilotordning for nasjonalt besøksbidrag i Lofoten, hvor Destination Lofoten har ledet en omfattende prosess med involvering fra både offentlig og privat sektor. Dette arbeidet har hatt som mål å sikre bærekraftig forvaltning av reiselivet og håndtere økt turisttrafikk på en bedre måte.

Et annet eksempel på dialog og medvirkning som har resultert i løsningsorientert prosjektutvikling, er CoastSupport. Norges Forskningsråd har gitt 11 594 000 kroner til forskning og utvikling av kunnskap om økosystem og økosystemtjenester i kystsonen Lofoten. Prosjektet skal også utvikle verktøy som skal bidra til at økosystemregnskap anvendes i kystsoneplanlegging, samt kartlegge risikofaktorer for økosystemer og økosystemtjenester. Dette skal gjøres i tett samarbeid med lokale aktører; herunder Lofotrådet og de seks kommunene i Lofoten, samt Museum Nord med det nasjonale SKREI-senteret. Prosjektet ledes av Havforskningsinstituttet (HI). Øvrige forskningspartnere er Nordlandsforskning, Nord Universitet, UiT – Norges arktiske universitet, og Norsk Institutt for Naturforskning (NINA). Prosjektet gjennomføres over en fireårsperiode fra 2025. Lofoten De grønne øyene var spesielt involvert i utvikling av en arbeidspakke om klimakommunikasjon i dette prosjektet.

Supporting ecosystem-based management of coastal ecosystem and their services (COASTSUPPORT)

Bakgrunn: I møte med klimaendringer, tap av biologisk mangfold og samfunnsutfordringer fremstår havet og kysten som nøkkel til løsninger. Å finne balansen mellom utvikling, bruk og bevaring er avgjørende, spesielt i kystområder hvor samfunns- og miljømessige hensyn ofte møtes.

Mål med prosjektet:

- Kartlegge kunnskapsbehov for marin arealforvaltning og bidra til å dekke kunnskapsbehov relatert til
 - Marine økosystem og biodiversitet
 - Økosystemtjenester og marine ressurser
 - Lokale verdier og prioriteringer
 - Næringsutvikling
 samt peke på de viktigste avveiningene mellom disse i en bærekraftig forvaltning.
- Bidra til utvikling av naturregnskap for kystøkosystem som støtter marin arealforvaltning
- Etablere webbaserte løsninger for effektiv overføring av kunnskap som beslutningsstøtte for arealforvaltning

COASTSUPPORT fokuserer på Lofoten men med overføringsverdi til andre kystområder. Prosjektet utvikles i samarbeid mellom forskere, lokalforvaltningen med både politikere og administrasjon, digitale utviklere, kommunikasjonseksperter og lokalsamfunn, og vil gjøre marin planlegging mer inkluderende, transparent og tydelig for å ivareta både samfunnsverdier og naturverdier.

Prosjekteier: Havforskningsinstituttet

Prosjektleder: Mette Skern-Mauritzen (mette.skern-mauritzen@hi.no)

Prosjektperiode: 2025 - 2028

Prosjekttipe: Samarbeidsprosjekt

Finansiering av Forskningsrådet:

Partnere: Nordlandsforskning, Norsk Institutt for Naturforskning (NINA), Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet, SLU Sveriges Landbruksuniversitet, Stockholm Resilience Centre, Lofotrådet interkommunalt politisk råd, Stiftelsen Museum Nord, Aalborg Universitet, Miljødirektoratet

Mer informasjon om [CoastSupport i film](#) produsert ved Lofoten De grønne øyene.

HYDROGEN KAFÉ

ER HYDROGENFERGA KLAR FOR VESTFJORDEN?

TORS DAG
13 JUNI 2024
KL. 18 - 20

REINE RORBUER
I MOSKENES

Velkommen til hydrogenkafé på Moskenes!
Bli med i diskusjonen om lokale utfordringer og muligheter i tilknytning til hydrogen som energibærer.
Her får du høre og lære mer om hydrogenfergene som skal trafikere Vestfjordsambandet. Fra Torgvatten Nord kommer direktør Marius Hansen for å informere om de nye fergene. Magnus Eilertsen fra UiT vil fortelle mer om øyfolkets erfaringer fra tidligere fergeutskiftninger på sambandet. Det vil bli muligheter for å stille spørsmål og diskutere framtidens fergeløsninger i Vestfjorden. Vel møtt!
Hva mener dere som bor her?
Hvilke innspill har dere?
Hva kan fungere i din hverdag?

UiT The Arctic University of Norway

I 2023/2024 inviterte Lofoten De grønne øyene til tre informasjonsmøter på Røst, Værøy og Reine om den kommende etablering an hydrogen fremdrift over Vestfjorden.

Programutvikling og tverrfaglig arbeid

Gjennom prosjektperioden har programmet arbeidet aktivt med utvikling og gjennomføring av en bred portefølje for å skape løsninger innen alle seks programområdene. Dette inkluderer blant annet arbeid med areal- og naturregnskap, klimaregnskap og klimabudsjett i kommunene, samt utvikling av løsninger for lavutslipp innen transport, fiskeri, havbruk, landbruk, reiseliv og luftfart.

Lavutslipps transport

Fra 2024 har det vært arbeidet med nye initiativer innen transport og trafiksikkerhet, blant annet gjennom et forprosjekt som utredet utfordringene og mulighetene innen transporttilbudet og mobilitetsbehovene i Lofoten.

“Veien til bærekraftig mobilitet og attraktive transporttjenester i Lofoten”

Etter vel gjennomført [medvirkningsprosess med innbyggere fra hele Lofoten](#), resulterte forprosjektet i rapporten, “Veien til bærekraftig mobilitet og attraktive transporttjenester i Lofoten”, publisert november 2024 av Nordlandsforskning.

Funnene i rapporten peker samlet på et stort potensial for å utvikle et mer helhetlig, koordinert og bærekraftig transportsystem i Lofoten. Dette innebærer først og fremst bedre utnyttelse av eksisterende infrastruktur og transporttilbud gjennom økt koordinering av ruter, frekvenser og nettverk, slik at regionen i større grad knyttes sammen og gjør det mulig å reise effektivt mellom kommunene. Samtidig fremheves behovet for å koble transporttilbudet tettere til både lokalsamfunn og reiseliv, blant annet ved å utvikle løsninger som gjør det enklere å nå natur- og opplevelsesområder uten bruk av privatbil.

Videre understreker rapporten viktigheten av å utvikle et mer fleksibelt og integrert transportsystem, hvor ulike transportmidler sees i sammenheng og hvor faktorer som pris, komfort, tilgjengelighet og pålitelighet vektlegges i større grad enn kun reisetid. Mer bruk av samkjøring, kollektivtjenester og bestillingsløsninger forventes medføre endrete holdninger, atferd og reisemønstre. Ny teknologi, som el-fly, trekkes frem som et fremtidsvisjonært supplement til eksisterende tilbud, samtidig som det er behov for bedre tilpasning til klimaendringer og økt beredskap i transportinfrastrukturen. Funnene viser også at dagens anbudsordninger kan, mot sin hensikt, begrense fleksibilitet og lokal tilpasning, og at det derfor er behov for tettere samarbeid mellom kommuner, transportaktører og myndigheter.

Til slutt peker rapporten på at transport har en viktig sosial og samfunnsbyggende funksjon i distriktene. Et forbedret og mer tilgjengelig transporttilbud kan bidra til mer bærekraftig reiseatferd, økt mobilitet for innbyggere, styrket bolyst og bedre tilgang til tjenester. For å lykkes med dette må utviklingen skje i tett samarbeid med lokalsamfunnet, og med mål om å kombinere ulike behov i ett samlet transportsystem fremfor å utvikle parallelle løsninger.

På bakgrunn av denne rapporten ble det initiert flere møter med ulike deler av Nordland Fylkeskommune i oktober 2024 og i juni 2025, i tillegg til mer uformelle møter. Målet er å utvikle et bedre og behovstilpassa kollektivtilbud og mobilitetstjenester i Lofoten, sammen med Nordland Fylkeskommune.

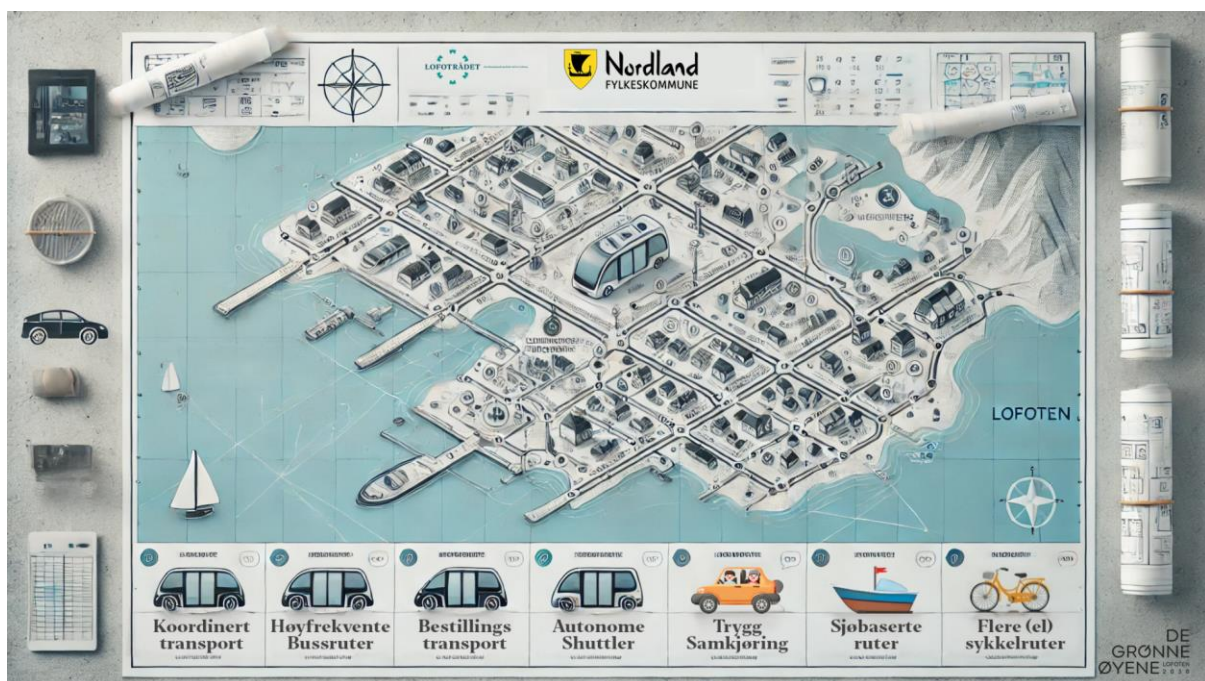

“Klimanøytral regional luftfart”

Partnerskapet har utviklet prosjekter innen luftfart med mål om å posisjonere Lofoten, Nordland og Nord-Norge som en test-, utviklings- og valideringsarena for klimanøytral regional luftfart. Det har vært investert mye kapasitet i arbeid, utvikling og nettverksbygging for å etablere et nordnorsk konsortium for å dreie noe av luftfartsutvikling til den landsdelen med størst tilknytning til luftfart og flytrafikk. Resultatet av kontinuerlig samarbeid mellom Lofoten De grønne øyene, Energi i Nord, Bodøregionens utviklingsselskap og UiT, var regionale midler over Arktis 2030 til å demonstrere for verden av fremtidens luftfart var utslippsfri, og sikre at Nord-Norge tar en sentral plass i utviklingen.

“Fremtidsretta mobilitet i Lofoten”

Å skape løsninger for utslippsfri transport i Lofoten, krever pågangsmot og målrettet innsats. Arbeidet handler mye om å prioritere mellom tiltak som skaper trafiksikkerhet, synlighet og flyt på den ene siden, og langsiktig stedsutvikling for et fremtidsretta Lofotsamfunn på den andre siden. Det er mye som står på spill og tilfredsheten med dagens trafikkbilde er svært lav. Lofoten De grønne øyene har forsøkt å bidra med løsninger både på kort og på lengre sikt gjennom ad-hoc samlinger under tittelen “Fremtidsretta mobilitet i Lofoten” sammen med Statens Vegvesen, Lofoten Næringsforum, Norges lastebileierforbund, transportører og dagligvarekjeder. Målet med arbeidet var å snakke direkte med alle som er avhengige av omstillingen til lavutslipp- og nullutslipps transport på Lofotveiene.

Elektriske renovasjonsbiler

Det har også vært arbeidet aktivt med elektrifisering av renovasjonsbransjen i Lofoten, i samarbeid med Lofoten Avfallsselskap. Gjennom støtte fra Enova er det etablert ladeinfrastruktur som muliggjør drift av elektriske renovasjonsbiler, noe som representerer et viktig steg i retning av utslippsfri tungtransport i regionen.

“Safe Travel Norway”

Partnerskapet har også siden 2024 vært involvert i tidligfase formidling av et nasjonalt prosjekt, såkalt “Safe Travel Norway”. Bakgrunnen for dette arbeidet er et gjennomgående behov for bedre kollektivtilbud i kombinasjon med økt turisttrafikk og tilhørende utfordringer knyttet til trafikksikkerhet og infrastruktur. Denne prosjektutviklingen, som ble ledet lokalt av Destination Lofoten, tok sikte på å utvikle bedre informasjonssystemer og løsninger for trygg ferdsel, og foregikk i samarbeid med blant andre Statens Vegvesen.

Bærekraftig reisemålsutvikling

Programutvikling og faglig arbeid i perioden har vært preget av høy aktivitet og stor bredde. Arbeidet med å resertifisere Lofoten i 2024 som bærekraftig reisemål ble gjennomført med gode resultater, noe som bekrefter at regionen har styrket sitt arbeid med bærekraftig utvikling. Samtidig ble det videreutviklet en reisemålsledelse for å sikre koordinert og langsiktig utvikling av reiselivet i regionen tett på både privat og offentlig sektor. Partnerskapet har støttet Destination Lofoten i aktiv, politisk påvirkning for et nasjonalt besøksbidrag for implementering i alle Lofotkommunene, hvilket sannsynligvis var utslagsgivende for at loven om besøksbidrag ble vedtatt i Stortinget i 2025.

Historiefortelling om areal- og naturforvaltning i kystsone

I april 2025, ble det gjennomført en busstur med historiefortelling om fortid og fremtid i Lofoten gjennom Vestvågøy og Flakstad. Målgruppen var offentlige aktører innen areal- og naturforvaltning, og formidlere var lokale aktører fra både tradisjonelt og innovativt næringsliv i Lofoten. Kunnskapsformidlingen hadde som mål å gi bred og nyansert innsikt i hvordan kyst- og havområdene i Lofoten er under økende press fra både eksisterende og nye aktiviteter, og å synliggjøre behovet for en mer helhetlig og kunnskapsbasert forvaltning.

Gjennom konkrete case fra Flakstad og Vestvågøy ble det belyst hvordan utbygging, økt ferdsel, turisme og næringsaktivitet påvirker sårbare naturtyper som bløtbunnsområder, ålegrasenger og viktige hekkeområder for fugl, samtidig som kunnskapsgrunnlaget om marine naturverdier fortsatt er mangelfullt.

Videre ble kystfiskets historiske betydning og nåværende situasjon løftet fram, med fokus på ressursgrunnlag, arealkonflikter og hvordan fisk er avhengig av flere økosystemer gjennom livsløpet. Havbruk og tareproduksjon ble presentert som viktige næringer med stort verdiskapingspotensial, men også med betydelige arealbehov og miljømessige utfordringer som må håndteres i kystsoneplanleggingen.

I tillegg ble mulighetene for marin energiproduksjon, som tidevanns- og bølgekraft, trukket fram som en del av det grønne skiftet, samtidig som det krever avveininger mot naturhensyn.

Et gjennomgående budskap var også sjøfuglenes sentrale rolle som indikatorer på miljøtilstand og deres store sårbarhet for samlet menneskelig påvirkning og klimaendringer.

Samlet sett understreket formidlingen behovet for bedre kartlegging, økt forståelse av økologiske sammenhenger og en balansert forvaltning som ivaretar både naturmangfold og bærekraftig næringsutvikling i Lofoten.

Lavutslipp kystfiske, havbruk og landbruk

Innen maritim sektor har arbeidet med å etablere infrastruktur for land- og ladestrøm blitt videreført gjennom forprosjekter i Værøy og Røst. Dette arbeidet er viktig for å legge til rette for utslippsreduksjoner i maritim næring og har blitt gjennomført i samarbeid med lokale aktører og med støtte fra Enova.

Hurtigladeanlegg for fiskeri

På tross av at Enovas tilskuddsordning for batteri fartøy plutselig ble fjernet, har FoU-prosjektet ZeroKyst likevel hatt viktige fremskritt etter 2024, blant annet gjennom åpningen av verdens første hurtigladeanlegg for fiskeri i Ramberg havn. Prosjektet arbeider med å redusere utslipp fra sjømatnæringen gjennom teknologiutvikling og nye forretningsmodeller, og har samtidig bidratt til kunnskapsdeling og faglig utvikling på nasjonalt nivå.

Klimavennlig sjømat

Videre er det gjennomført en teknologikartlegging av klimavennlig sjømat fra Lofoten, som gir en samlet oversikt over status, barrierer og muligheter for utslippsreduksjoner i verdikjeden for sjømat. Dette arbeidet danner et viktig kunnskapsgrunnlag for videre tiltak og strategiske prioriteringer.

Koordinert innsats for grønn omstilling

På kommunalt nivå har arbeidet med klimaregnskap og klimabudsjett blitt videreutviklet, blant annet gjennom utvikling av felles malverk og årshjul for oppfølging. Dette bidrar til å styrke kommunenes evne til å styre etter klimamål og til å integrere klimahensyn i plan- og budsjettprosesser.

Samlet sett viser aktivitetene i perioden fra 2024 en helhetlig og koordinert innsats for grønn omstilling i Lofoten. Gjennom en kombinasjon av kunnskapsutvikling, prosjektgjennomføring og brede medvirkningsprosesser har programmet bidratt til å utvikle konkrete løsninger, styrke samarbeid og øke gjennomføringsevnen i regionen. Flere av prosjektene er gjennomført i samarbeid med nasjonale og internasjonale forsknings- og utviklingsmiljøer, noe som har styrket kunnskapsgrunnlaget for omstillingsarbeidet og lagt til rette for pilotprosjekter med målbare effekter i form av reduserte utslipp og økt verdiskaping. Samtidig har arbeidet bidratt til å posisjonere Lofoten som en attraktiv testarena for utvikling og utprøving av nye løsninger innen grønn teknologi og bærekraftig samfunnsutvikling.

Hvilke investeringer kreves for småbedrifter
i et fremtidsretta Lofotens næringsliv?

Og, hvorfor gjøre investeringer når flyene er
fullbooket, hurtigbåten nedlagt og veiene
fryktingytende?

Kunnskapsgrunnlag om politikk og virkemidler for grønn omstilling

Etter en innledende prosjektperiode med Lofoten De grønne øyene, har det vist seg nødvendig med et oppdatert kunnskapsgrunnlag om nasjonal og internasjonal politikk og virkemidler for regional grønn omstilling. Cicero har derfor utarbeidet et kunnskapsgrunnlag som gir en oversikt over sentrale føringer i norsk og internasjonal klima- og miljøpolitikk som er relevante for programområdene i veikartet «Lofoten – De grønne øyene».

Kunnskapsgrunnlaget beskriver hvordan globale avtaler som Parisavtalen og Naturavtalen legger rammene for arbeidet med å redusere klimagassutslipp, begrense naturinngrep og sikre bærekraftig forvaltning av naturmangfold. Videre redegjør det for Norges nasjonale klimamål om betydelige utslippskutt fram mot 2030, 2035 og 2050, samt hvordan disse målene følges opp gjennom deltakelse i EUs klimaregelverk og en kombinasjon av virkemidler som avgifter, reguleringer, støtteordninger og teknologisatsing. Kunnskapsgrunnlaget belyser også hvordan klima-, energi- og arealpolitikk henger tett sammen, blant annet gjennom økende kraftbehov og de tilhørende avveiningene mellom energiproduksjon, naturinngrep og karbonlagring. I tillegg løftes behovet for klimatilpasning fram, der kommunene har en nøkkelrolle gjennom planlegging og beredskap. På tvers av alle programområdene pekes det på utfordringer knyttet til å redusere utslipp, begrense arealbruk og sikre bærekraftig ressursforvaltning, samt hvilke økonomiske støtteordninger og virkemiddelaktører, som

Enova, Innovasjon Norge og Miljødirektoratet, som kan bidra til omstilling og grønn næringsutvikling.

Resultater og måloppnåelse

Prosjektet har i løpet av perioden oppnådd gode resultater i tråd med målsettingene i søknaden og tilsagnsbrevet. Det er etablert en styrket organisatorisk kapasitet, og programmet fremstår i dag som mer robust og koordinert i sitt arbeid.

Videre har prosjektet bidratt til økt kompetanse og engasjement i regionen, både i offentlig sektor, næringslivet og blant innbyggere. Klimakommunikasjonen har styrket forståelsen for nødvendigheten av omstilling, og samhandlingsarenaene har lagt til rette for økt samarbeid på tvers av aktører.

Samlet sett har prosjektet bidratt til å styrke Lofotens posisjon som en nasjonal pilot for regional grønn omstilling, og til å legge et solid grunnlag for videre arbeid mot målet om et lavutslippssamfunn innen 2040.

Vurdering opp mot tilsagn

Prosjektet vurderes å være gjennomført i samsvar med de planer og mål som lå til grunn for tilsagnet fra Nordland fylkeskommune. Aktivitetene som er gjennomført samsvarer i stor grad med de prioriterte innsatsområdene i søknaden, og det er rapportert jevnlig på fremdrift og resultater.

Tilskuddet fra fylkeskommunen har vært avgjørende for å kunne opprettholde nødvendig kapasitet i programarbeidet, og for å kunne gjennomføre et målrettet og systematisk arbeid med klimakommunikasjon og programutvikling.

Bidrag til bærekraftsmålene

Prosjektet har bidratt til oppnåelse av flere av FNs bærekraftsmål, særlig mål 11 om bærekraftige lokalsamfunn, mål 12 om ansvarlig forbruk og produksjon, mål 13 om å stoppe klimaendringene og mål 17 om samarbeid for å nå målene.

Gjennom utvikling av kunnskap, etablering av samarbeid og gjennomføring av konkrete tiltak har prosjektet styrket regionens evne til å gjennomføre grønn omstilling i praksis.

Takk for muligheten

Prosjektperioden 2023–2025 har vært preget av høy aktivitet, målrettet innsats og engasjerende kommunikasjonsprodukter. Midlene fra Nordland fylkeskommune har vært en viktig forutsetning for å videreutvikle programmet Lofoten De grønne øyene og for å styrke arbeidet med klimakommunikasjon og grønn omstilling i regionen.

Prosjektet vurderes som vellykket, og har lagt et solid grunnlag for det videre arbeidet med å realisere Lofoten som et bærekraftig og konkurransedyktig lavutslippssamfunn.

Partnerne i Lofoten De grønne øyene, Lofotkraft, Destination Lofoten og Lofotrådet for Lofotkommunene ønsker å takke Nordland Fylkeskommune for helt avgjørende støtte til utvikling og kommunikasjon av regional grønn omstilling.

Vennlig hilsen

For Lofoten De grønne øyene

Programleder, Laura Johanne Olsen.

